

OPINIE&DEBAT

De achterkant van LinkedIn. Zichtbare en onzichtbare stress over werk en inkomen

Waarom raak ik zo van slag omdat mijn man zoveel moeite moest doen voor een nieuwe baan? Janneke Huisman schrijft hoe ze met haar gezin jarenlang in Oost Europa woonde. 'We werkten met mensen die in de ochtend niet wisten wat ze in de avond zouden eten. Zelf leefden we van giften. Hoe is het mogelijk dat ik hier in Nederland zo geobsedeerd raak door geld?'

Je ziet op LinkedIn fantastische mensen, met fantastische groepen volgers en fantastische netwerken. Gelikte lijsten van ervaringen, trainingen en opleidingen. Ik doe er ook aan mee. Het is de manier om te laten zien waar je kracht ligt en wat je de wereld te bieden hebt. Het is een rare wereld die maar een deel laat zien. Jelle, mijn echtge-

noot, mag binnenkort zijn LinkedIn-profiel aanpassen want hij heeft een nieuwe baan. Wat je niet ziet, is wat eraan voorafging. De maanden van zoeken, hopen, scrollen over vacaturepagina's. Bidden, wachten, of het misschien toch maar over een andere boeg gooien: met *crowdfunding* een kerk kopen of naar het buitenland verhuizen omdat het hele kikkerland niet op je kwaliteiten zit te wachten. Het levert spanningen op in huis. We hebben de gewoonte om niet tegen elkaar te schreeuwen en onze kinderen buiten onze spanningen te houden. Maar het is er wel. Je karakter wordt uitgegroot. Bij ons heeft dat tot gevolg dat Jelle een slagje rustiger wordt en ik in actie schiet en allerlei dingen aanpak. 'Je wordt maar pontbaas', roep ik tegen hem. 'Kan mij het schelen!' Gek genoeg was dat nu juist weer iets wat ik graag wilde en wat op mijn verborgen droomlijstje van banen staat. Eindeloos mensen het water over helpen naar de andere kant. Ondertussen praatjes makend de pont de rivier over manoeuvreren. Door weer en wind, regen en

kou, zon en hitte. Bij kalm en woest weer. Stug doorgaan. Het past me wel. Maar bij Jelle past het niet. Hij is van het grote plaatje, iemand met een helikopterview, zoals een vriend het eens formuleerde. Rustig zit hij daar in zijn stoel en leest een of ander wetenschappelijk tijdschrift. En ik vraag me vertwijfeld af of hij niet genoeg kennis geabsorbeerd heeft in zijn leven. Hij zegt rustig: 'Het komt goed, ik weet het.' Helaas: ik heb niet het geloof en vertrouwen dat hij heeft. Ik zie ook dat hij soms de moed verliest en stil in een hoek zit te denken. Ik ben boos over het verloren talent. Het deed me denken aan het verhaal van Mozes en zijn vrouw Zip-

■ **'Je wordt maar pontbaas', roep ik tegen hem. 'Kan mij het schelen!'**

pora. Na een prachtige start in het paleis van de farao, kwam Mozes in de woestijn terecht. Hij kreeg een gezin en werd schaapherder. Zou Zippora zich ook zo gevoeld hebben als ik toen die mooie Mozes van haar daar jaar in jaar uit achter de schapen liep te sjokken? Pas achteraf bleek die tussentijd juist een training te zijn geweest. Maar ja, dat is achteraf. De hele situatie maakte me boos, verdrietig en moe. Ik was zwaar teleurgesteld in mezelf. Hoe is het mogelijk dat ik hier in Nederland zo geobsedeerd raak door geld? We hebben als gezin jarenlang in Oost Europa gewoond en met Roma gewerkt. De armoede lag op straat. We werkten met mensen die in de ochtend niet wisten wat ze in de avond zouden eten. Zelf leefden we van giften, waarbij er een samenwerking was tussen een organisatie, een kerk en een familie en vriendengroep die met elkaar je salaris verzorgt. Dat was een grote oefening in geloof en vertrouwen. En nu ben ik zo van slag? Er is ook een andere kant. Het leven is ook duur en juist in de afgelopen jaren is het nog duurder geworden.

Vanuit mijn werk bij het Leger des Heils weet ik dat er meer verborgen armoede is dan we denken. Dus toen de knagende onzekerheid over werk en inkomen me steeds meer ging bezighouden, wist ik dat we niet de enigen zijn, die hiermee te maken hebben. Je omgeving krijgt amper iets mee, van al dat worstelen, die tranen en de vragen. Dat heeft ook met onszelf te maken. Je hangt het niet aan de grote klok dat je de zoveelste afwijzing hebt gehad. Hoe leuk het ook klinkt dat je overgekwalificeerd bent.

Mijn geloof kreeg een knauw Ik vergat Matteüs 6 uit de Bijbel te lezen. In dat hoofdstuk gaat het over Gods trouwe zorg voor de lelies in het veld. Als Hij al zo goed voor de bloemen zorgt, hoeveel meer zal God dan voor de mensen zorgen! Onderweg had mijn geloof een knauw gekregen. De vanzelfsprekendheid van Gods goede zorg was niet meer zo vanzelfsprekend. Ik vergat me te laten bemoedigen door woorden waar ik in verleden jaren zo op kon steunen. Of was ik

Stress achter de voordeur: maanden van zoeken, hopen, scrollen over vacaturepagina's. Bidden, wachten, of het toch over een andere boeg gooien, omdat niemand op je kwaliteiten zit te wachten. beeld: ANP

Het Nederlands Dagblad is ervan overtuigd dat de samenleving gediend is bij een open en respectvol gesprek. Deze pagina's vormen daar een vrijplaats voor.

HOLING

Groeien in je werk of toe aan een carrièreswitch?

vergeten het Koninkrijk van God op de eerste plek te zetten?

Drie tips

Ik heb drie praktische tips om om te gaan met stress over inkomen.

1. Eerst iets voor je omgeving: zie de ander, ga niet uit van jouw situatie & inkomen.

Luister en wees je bewust dat om een tikkie vragen pijnlijk kan zijn. Voor de een een peulenschil, voor de ander zijn dat drie of meer maaltijden. Misschien is het niet zo krap dat je de hypotheek of huur niet kunt betalen, maar een vraag om een bijdrage aan een cadeautje kan voor buikpijn zorgen. Je kunt het principe hanteren dat we in Wageningen bij het Leger des Heils toe-

passen: nodig uit om te geven naar draagkracht. Met een bovenmodaal inkomen betaal je het dubbele van iemand die onder modaal verdient. En als je van een uitkering leeft of student bent, betaal je niets.

2. Een praktische vriendin van mij zag alles bij ons op een afstandje aan. 'Check dit' appte ze. - Heb je te maken met onrecht? Je werkgever geeft je bijvoorbeeld na je vierde tijdelijke aanstelling nog steeds geen vast contract terwijl je al drie jaar in dienst bent en er geen sprake is van disfunctioneren: Schakel een vakbond in.

- Kom je in aanmerking voor een toeslag?
- Kijk bij de plaatselijke en/of kerkelijke gemeente welke ondersteuning er is. Durf om hulp te vragen. Voorkom dat je in de schulden raakt.
- Zoek naar: Jobhulpmaatje.

3. Neem mensen in je omgeving in vertrouwen. Als je financieel niet rondkomt, gebeurt er iets vergelijkbaars met wanneer je depressief of in rouw bent: Je loopt gevoelsmatig met een zware steen rond. Je draag-

kracht zakt onder nul. Iets wat je normaal wel kunt, voelt nu als een last. Je bent aan het overleven. Je reageert laat op dingen, mist hier en daar wat en het voelt alsof je achter de feiten aan loopt. Dit is niet vreemd: Je bent hard bezig om op alle vlakken je hoofd boven water te houden en dat is keihard werken. Worstel niet alleen, gedeelde smart is tenslotte halve smart en heb een hoop geduld met jezelf.

Op 19 juni '24 plaatste ik een blog over dit onderwerp op mijn website: Jannekeonderweg.nl met de titel: Omgaan met werkloosheid, 3 tips. Verschillende lezers benaderden me daarna persoonlijk: 'Het is zo herkenbaar!' 'Ik maak me ook zo zorgen!' 'Niemand in mijn omgeving weet ervan!' 'Wij waren verbaasd dat je het publiceert!' 'We hielden het zorgvuldig voor onszelf en jij hangt het aan de grote klok!' (over taboe gesproken).

Janneke Huisman-Karels
auteur, retraite organisator, pionier bij het Leger des Heils op Werkplek Wageningen.com

COLUMN
WIM DEKKER

Ontvolking is als een dor en droog land

Wanneer je op internet de eerste vijf letters van de naam 'Roel Kuiper' intypt – ik moest even weten hoe je het schrijft – verschijnt er een minuscule foto van hem in beeld met zijn naam en daaronder het bijschrift 'Nederlands filosoof'. Een passend bijschrift. Want zo ken ik Roel Kuiper vooral. Hij heeft mij anders naar Nederland leren kijken. Kuiper is ooit een half jaar in Amerika geweest. Hij bezocht daar een Nederlandse enclave: Calvin College in Grand Rapids. De redactie van *Wapenveld* vroeg hem er een artikel over te schrijven. Kuiper deed daar de volgende typisch Nederlandse observatie. Reizend door Amerika, valt het Kuiper op hoe uitgestrekt en ruim het land is. Eens te meer realiseert hij zich hoe vol Nederland is. Waar je ook bent in Nederland, altijd zie je mensen. Nooit verkeer je alleen onder een open hemel en in een onmetelijke en onbewoonde ruimte. Dat het godsbesef in Nederland snel verdwijnt, is dan ook niet vreemd. Al weet ik niet meer of deze laatste zin onderdeel was van de observatie van Kuiper. Hoe dan ook, door Roel Kuiper kijk ik naar Nederland als de mierenhoop van het toch al dichtbevolkte Europa.

Ik kom op deze observatie door een leeslunch die wij deze week op mijn werk hadden. Zijn observatie kwam daar in een ander licht te staan; een ruim en uitgestrekt land is ook een leeg land. We bespraken *Momenten voor de eeuwigheid* van Kjersti Anfinnsen. Een boek vol bepaald niet jaloersmakende observaties van iemand die oud wordt. Op enig moment kwam daar de zin 'Mijn leven ontvolkt' voorbij. Natuurlijk dacht ik eerst correct mee met de auteur. Oud worden is verliezen lijden. De mensen die ertoe doen in je leven vallen weg. Ontvolking is leven met nog een klein beetje lege toekomst. Je kijkt naar de mensen om je heen en bent geneigd te vragen: zouden jullie ook niet weggaan? Ontvolking is verlaten en eenzaamheid.

Vandaar bewoog ik naar Groningen, Drenthe en Zeeland. Ik dacht aan de dorpjes waar ik doorheen was gefietst. Ontvolkt. Huizen die er vervallen en leeg bij stonden. Grauwe vitrages die door gebroken ruiten wapperden. Tuinen met rommel. Mensen die wegtrekken of wegvallen laten vaak bende achter. Soms zijn er nog schilderachtige straatjes waar tweedehuisbezitters af en toe even willen zijn. Ramptoeristen. Verder reteren de ouderen die niet op tijd weg hebben kunnen komen. Gemeenschappen zonder toekomst. Economisch op dood spoor geraakt. Niet alleen de kerk vergrijst.

Ontvolking is als een dor en droog land. Het is onvruchtbaarheid. Je raakt overgeleverd aan jezelf en klaagt als vanzelf over je eenzaamheid, de vruchteloosheid van je inzet en bidt met Elia mee om ook maar weggenomen te worden.

En dan te bedenken dat dit zomaar met een heel land kan gebeuren. Omdat het klimaat verandert en alles onder water komt te staan. Door oorlog. Omdat steeds meer mensen afzien van voortplanting waardoor alles uitdunt. Als vanzelf begon ik met andere ogen naar onze regering te kijken. Het blijft gruwelijk hoe ze praten over vluchtelingen. Maar het is in ze te prijzen dat zij zich actief inzetten tegen ontvolking door de arbeidsmigratie blijvend te stimuleren. Hun achterbannen trotserend staan er in het regeerakkoord alleen boterzachte maatregelen tegen arbeidsmigranten. De deuren voor vreemdelingen die hier willen werken of studeren staan gelukkig nog wagenwijd open. Kabinet Schoof bespaart ons de ontvolking.

Wim Dekker is lector informele netwerken en laatmoderniteit aan de Christelijke Hogeschool Ede.

Ik ben boos over het verloren talent.